

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Henri Ratnik
Advokaadibüroo Widen
Henri.Ratnik@widen.legal

Teie 06.11.2025

Meie 08.12.2025 nr 2.2-9/25/3642-3

Vastus selgitustaotlusele

Olete pöördunud Andmekaitse Inspeksiiooni (AKI) poole selgitustaotlusega, seoses kliinilise psühholoogi ja tegevusterapeudi õigustega töödelda patsiendi terviseandmeid tervishoiuteenuse korraldamise seaduse (TTKS) § 4¹ lg 1 alusel.

Esmalt selgitame, et tervishoiuteenuse osutaja tegevuslubadega seonduvat koordineerib seadusandluse tasandil Sotsiaalministeerium, mistõttu soovitame pöörduda õiguslikult ebaselgete küsimustega, mis puudutavad tervishoiuteenuse mõiste sisustamist, ka ministeeriumi poole. AKI ei saa anda tõlgendusi või selgitusi kliinilise psühholoogi ja tegevusterapeudi teenuse kui tegevusloaga tervishoiuteenuse sisule. AKI saab selgitada eelkõige isikuandmete töötlemisele kehtestatud nõudeid.

TTKS alusel on tervishoiutöötajad arst, hambaarst, õde ja ämmaemand ning tervishoiutöötajaga on võrdsustatud ka kliiniline psühholoog, kui ta osutab psühholoogilist ravi ja on registreeritud tervishoiukorralduse infosüsteemis.¹ Lisaks peab arvestama, et ainult registreeringust ei piisa, tervishoiuteenuse osutamise puhul on tegemist loakohustusega tegevusalaga, mistõttu on vajalik tegevusloa olemasolu (TTKS § 40). TTKS § 3 lg 2 seab tervishoiutöötaja pädevuse piirid, kuid ei anna õigust ilma tegevusloata teenust osutada.

Samuti saab tervishoiuteenuse osutamisel osaleda isik, kes tegutseb tulenevalt tema kutse või erialasest pädevusest spetsialistina². Nende isikute loetelu ning õigused pääseda ligi tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele on kehtestatud tervise- ja tööministri määrusega, mille kohaselt võib vastavalt kutse- või erialasele pädevusele spetsialistina tervishoiuteenuse osutamisel osaleda ka tegevusterapeut.³ Seda juhul, kui tegevusterapeut töötab tervishoiuteenuse osutaja juures ja osaleb tervishoiuteenuse osutamisel.⁴

Kas kliiniline psühholoog ja tegevusterapeut teie pöördumise kontekstis eeltoodud nõuded on täitnud, tuleb teil endal hinnata ja välja selgitada. Kui nõuded on täidetud, saab tugineda isikuandmete töötlemisel TTKS § 4¹ lg-le 1.

Täiendavalt juhime selguse mõttes tähelepanu IKÜM-i ja võlaõigusseaduse (VÕS) nõusoleku erinevusele.

¹ TTKS § 3 lg 1 ja § 3 lg 6 p 2.

² TTKS § 4³ lg 1 p 3.

³ [Tervishoiuteenuse osutamisel osalevate isikute loetelu ja osalemise kord ning nende juurdepääsu ulatus tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele](#) § 2 lg 2 p 2 ja § 3 lg 1.

⁴ Samas § 1 lg 3.

VÕS § 766 kohaselt võib patsiendi läbi vaadata ja talle tervishoiuteenust osutada üksnes tema nõusolekul. Patsient võib nõusoleku mõistliku aja jooksul pärast selle andmist tagasi võtta. Tervishoiuteenuse osutaja nõudmisel peab nõusolek või selle tagasivõtmise avaldus olema vormistatud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

IKÜM artikkel 4 p 11 kohaselt loetakse nõusolekuks sellist andmesubjekti nõusolekut, mis peab olema vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline tahteavaldus, millega andmesubjekt kas avalduse vormis või selge nõusolekut väljendava tegevusega nõustub tema kohta käivate isikuandmete töötlemisega.

Seega, tervishoiuteenuse osutamiseks antav nõusolek (VÕS mõttes) ei ole samaväärne isikuandmete töötlemiseks antava nõusolekuga (IKÜM mõttes). Eelnev ei tähenda, et andmetöötleja peab igakordselt võtma eraldi nõusolekud, sest tervishoiuteenuse osutamiseks nõusoleku andmine toob kaasa lepingu sõlmimise (tahteavaldus saada tervishoiuteenust) ning tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) § 4¹ kohaselt on tervishoiutöötajal õigus andmesubjekti nõusolekuta töödelda isikuandmeid, aga seda ulatuses, mis on vajalik tervishoiuteenuse osutamiseks. On oluline, et patsient saab selget teavet selle kohta, et kui talle hakatakse osutama tervishoiuteenust, siis millised on teenuse eripärad.

Juhul, kui patsiendi isikuandmeid on vaja töödelda muul eesmärgil kui tervishoiuteenuse osutamiseks (nt uudiskirjaga liitumine) või kui teenuse osutamine ei ole tervishoiuteenus TTKS-i mõttes on vaja võtta IKÜM-ile vastav nõusolek.

Loodame, et meie selgitustest oli Teile abi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kirsika Kuutma

jurist

peadirektori volitusel